ი. სტალინი

ლენინიზმის საკითხები

მეთორმეტე გამოცემა

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

სსაკ. კ. ა. (გ) ც. კ-თან არსებული მარქს-ენგელს-ლენინის
ინსტიტუტის საქართველოს ფილიალი

თბილისი

ი. სტალინი

ლენინიზმის საკითხები

თარგმანი
მეთერთმეტე რუსული გამოცემიდან

სახელმწიფო გამომცემლობა
პოლიტიკური ლიტერატურის სექტორი
1 9 5 1

თავბრუდახვევა წარმატებებისაგან

საკოლმეურნეო მოძრაობის საკითხებისათვის

საბჭოთა ხელისუფლების წარმატებებზე საკოლმეურნეო მოძრაობის დარგში ახლა ყველა ლაპარაკობს. მტრებიც კი იძულებული არიან აღიარონ სერიოზული წარმატებანი. ეს წარმატებები კი, მართლაც, დიდია.

ფაქტია, რომ ა. წ. 20 თებერვლისათვის სსრ კავშირში უკვე კოლექტივიზებულია გლეხურ მეურნეობათა 50%. ეს იმას ნიშნავს, რომ 1930 წლის 20 თებერვლისათვის ჩვენ ერთიორად და მეტი **გადაჭარბებით შევასრულეთ** კოლექტივიზაციის ხუთწლიანი გეგმა.

ფაქტია, რომ ამა წლის 28 თებერვლისათვის კოლმეურნეობებმა **უკვე მოასწრეს** გადაედოთ საგაზაფხულო თესვისათვის 36 მილიონ ცენტნერზე მეტი თესლი, ე. ი. გეგმის 90%-ზე მეტი, ე. ი. 220 მილიონამდე ფუთი. არ შეიძლება არ ვაღიაროთ, რომ მარტო საკოლმეურნეო ხაზით 220 მილიონი ფუთი თესლის შეგროვება — პურის დამზადების გეგმის წარმატებით შესრულების შემდეგ — უდიდეს მიღწევას წარმოადგენს.

რას მოწმობს ყოველივე ეს?

იმას, რომ **სოფლის ძირეული მობრუნება სოციალიზმისაკენ უკვე უზრუნველყოფილად შეიძლება ჩაითვალოს.**

ზედმეტია იმის მტკიცება, რომ ამ წარმატებებს უდიდესი მნიშვნელობა აქვთ ჩვენი ქვეყნის ბედისათვის, მთელი მუშათა კლასისათვის, როგორც ჩვენი ქვეყნის ხელმძღვანელი ძალისათვის, დასასრულ, თვით პარტიისათვის. პირდაპირს პრაქტიკულ შედეგებზე რომ აღარ ვილაპარაკოთ, მათ, ამ წარმატებებს, უდიდესი მნიშვნელობა აქვთ თვით პარტიის შინაგანი ცხოვრებისათვის, ჩვენი პარტიის აღზრდისათვის. ისინი ჩვენს პარტიას უნერგავენ სიმხნევეს და თავისი ძალების რწმენას. ისინი მუშათა კლასს აიარაღებენ ჩვენი საქმის გამარჯვების რწმენით. მათ ჩვენს პარტიასთან მოჰყავთ ახალი მილიონიანი რეზერვები.

აქედან გამომდინარეობს პარტიის ამოცანა: **განამტკიცოს** მიღწეული წარმატებანი და გეგმაშეზომილად **გამოიყენოს** ისინი შემდგომი წინსვლისათვის.

მაგრამ წარმატებებს თავიანთი ჩრდილოვანი მხარეც აქვთ, მეტადრე თუ ისინი მოპოვებულია შედარებით «იოლად», ასე ვთქვათ, «მოულოდნელობის» წესით. ასეთი წარმატებანი ზოგჯერ გულზვიადობასა და თავგასულობას იწვევენ: «ჩვენ ყველაფერი შეგვიძლია!», «ჩვენთვის დაბრკოლება არ არსებობს!». ისინი, ეს წარმატებანი, ხშირად ათრობენ ადამიანებს, ამასთან ადამიანებს თავბრუ ეხვევათ წარმატებებისაგან, ეკარგებათ ზომიერების გრძნობა, ეკარგებათ სინამდვილის გაგების უნარი, მათში თავს იჩენს მისწრაფება — გადაჭარბებით შეაფასონ თავიანთი ძალები და არასათანადოდ შეაფასონ მოწინააღმდეგის ძალები, ჩნდება ავანტიურისტული ცდები «ერთი დაკვრით» გადაჭრან სოციალისტური მშენებლობის ყველა საკითხი. აქ აღარ არის იმაზე ზრუნვა, რომ **განამტკიცონ** მიღწეული წარმატებანი და გეგმაშეზომილად **გამოიყენონ** ისინი შემდგომი წინსვლისათვის. რისთვის უნდა განვამტკიცოთ მიღწეული წარმატებანი, — ისედაც შევძლებთ «ერთი დაკვრით» მივირბინოთ სოციალიზმის სრულ გამარჯვებამდეო: «ჩვენ ყველაფერი შეგვიძლია!», «ჩვენთვის დაბრკოლება არ არსებობს!».

აქედან გამომდინარეობს პარტიის ამოცანა: გადამწყვეტი ბრძოლა გააჩაღოს ამ საშიშ და საქმისათვის საზიანო განწყობილებათა წინააღმდეგ და განდევნოს ისინი პარტიიდან.

არ შეიძლება ითქვას, რომ ეს საშიში და საქმისათვის საზიანო განწყობილებანი რამდენადმე ფართოდ იყოს გავრცელებული ჩვენი პარტიის რიგებში. მაგრამ ისინი, ეს განწყობილებანი, მაინც არსებობენ ჩვენს პარტიაში, ამასთან საფუძველი არა გვაქვს ვამტკიცოთ, რომ ისინი არ გაძლიერდებიან. და თუ მათ, ამ განწყობილებებმა, მოქალაქეობრივი უფლებები მოიპოვეს ჩვენში, შეიძლება ეჭვი არ შეგვეპაროს იმაში, რომ საკოლმეურნეო მოძრაობის საქმე საგრძნობლად შესუსტდება და ამ მოძრაობის ჩაშლის საფრთხე შეიძლება რეალობად იქცეს.

აქედან გამომდინარეობს ჩვენი პრესის ამოცანა: სისტემატურად **ამხილოს** ეს და ამის მსგავსი ანტილენინური განწყობილებანი.

რამდენიმე ფაქტი.

1. ჩვენი საკოლმეურნეო პოლიტიკის წარმატებანი სხვათა შორის იმით აიხსნება, რომ იგი, ეს პოლიტიკა, ეყრდნობა საკოლმეურნეო მოძრაობის **ნებაყოფლობას** და სსრ კავშირის სხვადასხვა რაიონში პირობების სხვადასხვაობის **გათვალისწინებას**. არ შეიძლება კოლმეურნეობების დანერგვა ძალით. ეს სულელური და რეაქციული ნაბიჯი იქნებოდა. საკოლმეურნეო მოძრაობა უნდა ეყრდნობოდეს გლეხობის ძირითადი მასების მიერ აქტიურ მხარდაჭერას.

არ შეიძლება მექანიკურად გადავიტანოთ განვითარებული რაიონების საკოლმეურნეო მშენებლობის ნიმუშები განუვითარებელ რაიონებში. ეს სულელური და რეაქციული ნაბიჯი იქნებოდა. ასეთი «პოლიტიკა» ერთი დაკვრით გაუტეხდა სახელს კოლექტივიზაციის იდეას. საკოლმეურნეო მშენებლობის ტემპისა და მეთოდების განსაზღვრისას გულდასმით უნდა გავითვალისწინოთ სსრ კავშირის სხვადასხვა რაიონის პირობების სხვადასხვაობა.

საკოლმეურნეო მოძრაობაში ყველა რაიონზე წინ ჩვენში მარცვლეულის რაიონები დგანან. რატომ?

ჯერ-ერთი, იმიტომ, რომ ამ რაიონებში ჩვენ გვაქვს ყველაზე მეტი რაოდენობა უკვე განმტკიცებული საბჭოთა მეურნეობებისა და კოლმეურნეობებისა, რომელთა მეოხებითაც გლეხებს შესაძლებლობა ჰქონდათ დარწმუნებულიყვნენ ახალი ტექნიკის ძალასა და მნიშვნელობაში, მეურნეობის ახალი, კოლექტიური ორგანიზაციის ძალასა და მნიშვნელობაში.

მეორეც, იმიტომ, რომ ამ რაიონებს გავლილი აქვთ პურის დამზადების კამპანიების დროს კულაკობასთან ბრძოლის ორი წლის სკოლა, რასაც არ შეიძლებოდა არ გაეადვილებინა საკოლმეურნეო მოძრაობის საქმე.

დასასრულ, იმიტომ, რომ უკანასკნელი წლების მანძილზე ამ რაიონებში გაძლიერებით იგზავნებოდნენ სამრეწველო ცენტრებიდან საუკეთესო კადრები.

შეიძლება თუ არა ითქვას, რომ ეს განსაკუთრებით ხელსაყრელი პირობები არსებობს სხვა რაიონებშიც, მაგალითად, ისეთ სამომხმარებლო რაიონებში, როგორიც არიან ჩვენი ჩრდილოეთი ოლქები, ან ჯერ კიდევ ჩამორჩენილ ეროვნებათა რაიონებში, როგორიც არის, ვთქვათ, თურქესტანი?

არა, ამის თქმა არ შეიძლება.

ცხადია, რომ სსრ კავშირის სხვადასხვა რაიონის პირობების სხვადასხვაობის გათვალისწინების პრინციპი, ნებაყოფლობის პრინციპთან ერთად, ჯანსაღი საკოლმეურნეო მოძრაობის ერთ-ერთ უაღრესად სერიოზულ წინაპირობას წარმოადგენს.

ნამდვილად კი რა ხდება ზოგჯერ ჩვენში? შეიძლება თუ არა ითქვას, რომ ნებაყოფლობისა და ადგილობრივ თავისებურებათა გათვალისწინების პრინციპი არ ირღვევა მთელ რიგ რაიონებში? არა, ამის თქმა, სამწუხაროდ, არ შეიძლება. ცნობილია, მაგალითად, რომ სამომხმარებლო ზოლის მთელ რიგ ჩრდილოეთ რაიონებში, სადაც კოლმეურნეობათა დაუყოვნებლივ მოწყობისათვის ხელსაყრელი პირობები შედარებით ნაკლებია, ვიდრე მარცვლეუ-

ლის რაიონებში, ხშირად ცდილობენ კოლმეურნეობათა მოწყობისათვის საჭირო მოსამზადებელი მუშაობა შეცვალონ საკოლმეურნეო მოძრაობის ჩინოვნიკური დეკრეტირებით, ფარატინა რეზოლუციებით კოლმეურნეობათა ზრდის შესახებ, ქაღალდზე კოლმეურნეობების მოწყობით, რომელნიც სინამდვილეში ჯერ კიდევ არ არსებობენ, მაგრამ რომელთა «არსებობის» შესახებ დაწერილია უამრავი მკვეხარა რეზოლუცია.

ანდა ავიღოთ თურქესტანის ზოგიერთი რაიონი, სადაც კოლმეურნეობათა დაუყოვნებლივ მოწყობისათვის ხელსაყრელი პირობები კიდევ უფრო ნაკლებია, ვიდრე სამომხმარებლო ზოლის ჩრდილოეთ ოლქებში. ცნობილია, რომ თურქესტანის მთელ რიგ რაიონებში უკვე იყო ცდა «დასწეოდნენ და გაესწროთ» სსრ კავშირის მოწინავე რაიონებისათვის — სამხედრო ძალით დამუშრების გზით, დამუშრებით, რომ სარწყავ წყალსა და სამრეწველო საქონელს არ მიაწვდიდნენ იმ გლეხებს, რომლებსაც ჯერჯერობით არ სურთ შევიდნენ კოლმეურნეობებში.

რა შეიძლება საერთო იყოს უნტერ პრიშიბეევის ამ «პოლიტიკასა» და პარტიის პოლიტიკას შორის, რომელიც ეყრდნობა ნებაყოფლობას და ადგილობრივ თავისებურებათა გათვალისწინებას საკოლმეურნეო მშენებლობის საქმეში? ცხადია, მათ შორის საერთო არაფერია და არც შეიძლება იყოს.

ვის სჭირდება ეს გამრუდებანი, საკოლმეურნეო მოძრაობის ეს ჩინოვნიკური დეკრეტირება, ეს არასაკადრისი მუქარა გლეხობის მიმართ? ანავის, ჩვენი მტრების მეტს!

რა შეიძლება გამოიწვიონ მათ, ამ გამრუდებებმა? ჩვენი მტრების გაძლიერება და საკოლმეურნეო მოძრაობის იდეებისათვის სახელის გატეხა.

განა ცხადი არ არის, რომ ამ გამრუდებათა ავტორები, რომლებსაც თავი მოაქვთ «მემარცხენეებად», სინამდვილეში ხელს უწყობენ მემარჯვენე ოპორტუნიზმს?

2. ჩვენი პარტიის პოლიტიკური სტრატეგიის ერთ-ერთი უდიდესი ღირსება ის არის, რომ მას უნარი აქვს ყოველ განსაზღვრულ მომენტში გამოარჩიოს მოძრაობის **ძირითადი რგოლი** და, ჩასჭიდებს რა ხელს ამ რგოლს, შემდეგ მთელ ჯაჭვს სწევს ერთი საერთო მიზნისაკენ იმისათვის, რომ მიაღწიოს ამოცანის გადაჭრას. შეიძლება თუ არა ითქვას, რომ პარტიამ უკვე გამოარჩია საკოლმეურნეო მოძრაობის ძირითადი რგოლი საკოლმეურნეო მშენებლობის სისტემაში? დიახ, შეიძლება ითქვას და უნდა ითქვას კიდევაც.

რაში მდგომარეობს ის, ეს ძირითადი რგოლი?

იქნებ ეს არის მიწის **საერთო ძალით დამმუშავებელი ამხანაგობა?** არა, ეს არ არის. მიწის საერთო ძალით დამმუშავებელი ამხანაგობანი, სადაც წარმოების საშუალებანი ჯერ კიდევ არ არის განსაზოგადოებული, საკოლმეურნეო მოძრაობის უკვე განვლილ საფეხურს წარმოადგენენ.

იქნებ ეს არის **სასოფლო-სამეურნეო კომუნა?** არა, არც კომუნაა. კომუნები ჯერ კიდევ ერთეულ მოვლენას წარმოადგენენ საკოლმეურნეო მოძრაობაში. სასოფლო-სამეურნეო კომუნებისათვის, როგორც **მთავარი** ფორმისათვის, სადაც განსაზოგადოებულია არა მარტო წარმოება, არამედ განაწილებაც, ჯერჯერობით პირობები არ მომწიფებულა.

საკოლმეურნეო მოძრაობის ძირითად რგოლს, მის **ახლანდელ მთავარ** ფორმას, რომელსაც ახლა ხელი უნდა ჩავჭიდოთ, წარმოადგენს **სასოფლო-სამეურნეო არტელი.**

სასოფლო-სამეურნეო არტელში განსაზოგადოებულია წარმოების ძირითადი საშუალებანი, უმთავრესად მარცვლეულის მეურნეობის ხაზით: შრომა, მიწათსარგებლობა, მანქანები და დანარჩენი ინვენტარი, მუშა-პირუტყვი, სამეურნეო შენობები. იქ **განსაზოგადოებული არ არის:** საკარმიდამო მიწები (პატარა ბოსტნები, პატარა ბაღები), საცხოვრებელი შენობები, მეწველი პირუტყვის განსაზღვრული ნაწილი, წვრილფეხა პირუტყვი, შინაური ფრინველი და სხვ.

არტელი წარმოადგენს **საკოლმეურნეო მოძრაობის ძირითად რგოლს** იმიტომ, რომ იგი მარცვლეულის პრობლემის გადაჭრის ყველაზე მიზანშეწონილი ფორმაა. მარცვლეულის პრობლემა კი წარმოადგენს **ძირითად რგოლს მთელი სოფლის მეურნეობის სისტემაში** იმიტომ, რომ მის გადაუჭრელად ვერ გადაწყდება ვერც მეცხოველეობის (წვრილფეხა და მსხვილფეხა მეცხოველეობის) პრობლემა, ვერც პრობლემა ტექნიკური და სპეციალური კულტურებისა, რომლებიც იძლევიან ძირითად ნედლეულს მრეწველობისათვის. სწორედ ამიტომ სასოფლო-სამეურნეო არტელი ამჟამად წარმოადგენს ძირითად რგოლს საკოლმეურნეო მოძრაობის სისტემაში.

ამას ეყრდნობა კოლმეურნეობათა «სანიმუშო წესდება», რომლის საბოლოო ტექსტი დღეს ქვეყნდება[1].

ამასვე უნდა ეყრდნობოდნენ ჩვენი პარტიული და საბჭოთა მუშაკები, რომელთა ერთ-ერთი მოვალეობა ის არის, რომ არსებითად შეისწავლონ ეს წესდება და ბოლომდე განახორციელონ იგი.

[1] «პრავდა», 1930 წ. 2 მარტი.

ასეთია პარტიის გეზი ამჟამად.

შეიძლება თუ არა ითქვას, რომ პარტიის ეს გეზი დაურღვეველად და დაუმახინჯებლად ხორციელდება? არა, ამის თქმა, სამწუხაროდ, არ შეიძლება. ცნობილია, რომ სსრ კავშირის მთელ რიგ რაიონებში, სადაც ბრძოლა კოლმეურნეობათა არსებობისათვის ჯერ კიდევ სრულიადაც არ არის დამთავრებული და სადაც ჯართელები ჯერ კიდევ არ დამკვიდრებულან, არის ცდები — ამოხტნენ არტელის ჩარჩოებიდან და ერთბაშად გადახტნენ სასოფლო-სამეურნეო კომუნაში. არტელი ჯერ კიდევ არ დამკვიდრებულა, ისინი კი უკვე «ასაზოგადოებენ» საცხოვრებელ შენობებს, წვრილფეხა პირუტყვს, შინაურ ფრინველს, ამასთან ეს «განსაზოგადოება» ფორმალურ-ბიუროკრატიული დეკრეტირების ხასიათს იღებს, ვინაიდან ჯერ კიდევ არ არის პირობები, რომლებიც აუცილებელს ხდიდნენ ასეთ განსაზოგადოებას. შეიძლება იფიქრო, რომ კოლმეურნეობებში უკვე გადაჭრილია მარცვლეულის პრობლემა, რომ ის უკვე განვლილ საფეხურს წარმოადგენს, რომ ამჟამად მთავარი ამოცანაა არა მარცვლეულის პრობლემის გადაჭრა, არამედ მეცხოველეობისა და მეფრინველეობის პრობლემის გადაჭრა. იბადება კითხვა, ვის ესაჭიროება ეს უთავგზური «მუშაობა» — საკოლმეურნეო მოძრაობის სხვადასხვა ფორმის ერთმანეთში დომხალივით არევა? ვის სჭირდება ეს სულელური და საქმისათვის საზიანო წინწარბენა? კოლმეურნე გლეხის გაღიზიანება საცხოვრებელი შენობების, მთელი შეწველი პირუტყვის, მთელი წვრილფეხა პირუტყვის, შინაური ფრინველის «განსაზოგადოებით», როცა მარცვლეულის პრობლემა ჯერ კიდევ **არ არის გადაჭრილი,** როცა კოლმეურნეობათა არტელური ფორმა ჯერ კიდევ **არ დამკვიდრებულა,** — განა ცხადი არ არის, რომ ასეთი «პოლიტიკა» სასურველი და სასარგებლოა მხოლოდ ჩვენი მოსისხლე მტრებისათვის?

ერთი ასეთი ფიცხი «განმსაზოგადოებელი» იქამდეც კი მიდის. რომ არტელს მიმართავს ბრძანებით, სადაც განკარგულებას იძლევა «სამი დღის ვადაში აღრიცხონ თვითეული მეურნეობის მთელი შინაური ფრინველი», შემოიღონ აღრიცხვისა და მეთვალყურეობის დარგში სპეციალურ «მეთაურთა» თანამდებობა, «დაიკავონ არტელში მბრძანებელი მაღლობები», «სარდლობა გაუწიონ სოციალისტურ ბრძოლას პოსტების მიუტოვებლად» და — ცხადია — მაგრად ჩაიჭირონ ხელში მთელი არტელი.

რა არის ეს — კოლმეურნეობის ხელმძღვანელობის პოლიტიკა, თუ მისი **დაშლისა** და **დისკრედიტაციის** პოლიტიკა?

აღარას ვამბობ იმ, უკაცრავად პასუხია, «რევოლუციონერებზე», რომლებიც არტელის მოწყობის საქმეს **იწყებენ** ეკლესიებზე ზარების ჩამოხსნით. ზარების ჩამოხსნა, — დახეთ რა რრრევოლუციონერობაა!

როგორ შეიძლებოდა წარმოშობილიყო ჩვენში ეს უთავგზური ვარჯიშობა «განსაზოგადოების» საქმეში, თავის თავზე გადახტომის ეს სასაცილო ცდები, ცდები, რომელთა მიზანია გვერდი აუარონ კლასებს და კლასობრივ ბრძოლას, ხოლო ნამდვილად წყალს უშვებენ ჩვენი კლასობრივი მტრების წისქვილზე?

ეს შეიძლებოდა წარმოშობილიყო მხოლოდ იმ «იოლ» და «მოულოდნელ» წარმატებათა ატმოსფეროში, რომელთაც მივაღწიეთ საკოლმეურნეო მშენებლობის ფრონტზე.

ეს შეიძლებოდა წარმოშობილიყო მხოლოდ იმის შედეგად, რომ პარტიის ერთი ნაწილის რიგებში არსებობს უთავგზური განწყობილება: «ჩვენ ყველაფერი შეგვიძლია!», «ჩვენთვის დაბრკოლება არ არსებობს!».

ეს შეიძლებოდა წარმოშობილიყო მხოლოდ იმის შედეგად, რომ ზოგიერთ ჩვენს ამხანაგს თავბრუ დაესხა წარმატებებისაგან, და მათ ერთი წუთით დაკარგეს საღი გონიერება და ფხიზელი აზროვნება.

საკოლმეურნეო მშენებლობის დარგში ჩვენი მუშაობის ხაზი რომ გამოვასწოროთ, ამისათვის **საჭიროა ბოლო მოვუღოთ ამ განწყობილებებს.**

ეს არის ახლა პარტიის ერთ-ერთი მორიგი ამოცანა.

ხელმძღვანელობის ხელოვნება სერიოზული საქმეა. არ შეიძლება ჩამორჩე მოძრაობას, ვინაიდან ჩამორჩენა ნიშნავს იმას, რომ მოსწყდე მასებს. მაგრამ არც წინწარბენა შეიძლება, ვინაიდან წინწარბენა ნიშნავს მასებთან კავშირის გაწყვეტას და თავის განმარტოებას. ვისაც სურს უხელმძღვანელოს მოძრაობას და ამასთან ერთად შეინარჩუნოს კავშირი მილიონიან მასებთან, მან უნდა აწარმოოს ბრძოლა ორ ფრონტზე — ჩამორჩენილთა წინააღმდეგაც და წინგაქცეულთა წინააღმდეგაც.

ჩვენი პარტია ძლიერი და უძლეველია იმიტომ, რომ, ხელმძღვანელობს რა მოძრაობას, მას უნარი აქვს შეინარჩუნოს და ამრავლოს თავისი კავშირი მუშათა და გლეხთა მილიონიან მასებთან.

«პრავდა» № 60, 1930 წ. 2 მარტი.